VÅRNUMMER • ÅRGÅNG 68 • NR 1
Berga i FEBRUARI 2008

Borg-Skum

Första Amfibieregementets
och Vapenbrödernas tidning

Foto: HJS

Decemberskymning i Skärgården.

BORG-SKUM

I skrivandets stund är det den sista januari och vintern synes vara av ett annat slag än tidigare – var är kylan och snön? Temperaturen pendlar mellan –1grad och +6 grader och så har det varit alltsedan jul. För oss som älskar snö och vinter finns inget annat råd än att åka norrut.

Nåväl, det kommer väl andra tider – vår förhoppning ställs nu på februari som i likhet med förra året kan medföra kyla och snö.

B-S har under den gångna hösten varit flitiga besökare på Berga bl a för att få tillgång till nyheter från idrotten – vilket ligger oss varmt om hjärtat. Det förekommer en hel del aktiviteter men tyvärr så har den ledande personalen på Idrotts- o friskvårdssidan inte velat engagera sig i en rapportering till oss.

Informationen från Amf 1 till B-S har i övrigt varit helt tillfyllest och vi känner att det nu äntligen är ”flyt” på informationerna – Ett tack till Kristina Swaan, infofficer.

Vår ordförande har det mycket snärjigt just nu med alla budgetreduceringar som fortfarande inte rimmar mot uppdragen.

Året som vi har lämnat bakom oss har för Vapenbrödernas del varit sorgligt med många Bröders bortgång – tyvärr – men låt oss hålla dom i vårt minne .

Det har tillkommit nya medlemmar – vilka vi givetvis hälsar välkomna – men tyvärr så finns det inga värnpliktiga bland dem. Redaktionen uppmanar nu medlemmarna att sprida kunskap bland våra soldater så att vi kan utöka vår krets. Värva medlemmar.

Årsmöte kommer att avhållas den 12 april – Se annons! – Välkomna!

Red.

REDAKTION

Redaktör:
Hans-Jochen Seifert
tillika ansvarig utgivare
Tfn 08 541 316 56
Mobil 0708 541 385
lenjoc@telia.com

Redaktionskommité:
Ingemar Wemmenhög
Tfn 08-541 360 12

Redaktionens adress och tfn:
Borg-Skum
1. Amfibieregementet
130 61 Hårsfjärden
Tel 08 502 63 000

Utgivning:
Fyra nummer per år

Layout:
P&B Grafiska HB
Mobil 070 781 86 04
gunilla@anv.se

Tryckeri:
Wassberg + Skotte Tryckeri AB

VAPENBRÖDERNA
Amf 1, 130 61 Hårsfjärden

Årsavgift:
125 kr

Plusgiro:
9 33 80-4

Bankgiro:
473-0537

Skattmästarens adress och tfn:
Kristina Granath
Rindöby 1 · 185 41 Vaxholm
Tel : 08 541 363 42

Adressändring meddelas skattmästaren

VAPENBRÖDERNAS STYRELSE

Hedersordförande:
Överste 1. gr Curt Karlberg

Ordförande:
Överste Jonas Olsson

1. vice ordförande:
Bengt Svantesson

2. vice ordförande/tillika klubbmästare:
Christina Grahn

Övriga styrelseledamöter:
Hans-Jochen Seifert,
Staffan Vestin, Agneta Blom,
Tommy Aasa, Gun Källman,
Svenåke Wickström,
Per Brännhammar,
Kristina Granath,
Marie Lovik

Suppleanter:
Anitha Pettersson,
Claes-Arne Sunnman

Revisorer:
Håkan Söderlindh,
Christer Uppström

Revisorssuppleant:
Christer Sandström

Vapenbrödernas Valberedning:
Karin Enström samt Håkan Melin
(sammankallande)
Göran Mattson

Kontaktman för föreningsmedlemmarna
Om Du har frågor eller förslag rörande föreningens verksamhet m m.

Skriv eller ring till:
Per Brännhammar
V Bangatan 53 A, 195 40 Märsta
Tfn 08 591 138 88

Vapenbroder Rune Johansson erbjuder härmed att skänka bort böcker och militärtidskrifter till hugade Bröder.
Har Du intresse,ring 08-7559365 alt runekjohansson@telia.com

Foto: HJS

Ordförande i Vapenbröderna
Chef Första Amfibieregementet

ORDFÖRANDE CHEF

EFTER VÄLFÖRTJÄNT JULLEDIGHET är personalen på regementet åter i full aktivitet. Verksamheten har under januari kännetecknats av mycket arbete föranlett av försvarsmaktens ekonomiska osäkerhet, vilket innebär en omfattande omplanering av verksamheten. Efter olika dialoger står vi nu i ett läge där vi tvingas att prioritera verksamheten mycket hårt. Det innebär kraftiga reduceringar i förbandsutbildningen för 2.Amfibiebataljonen. Efter lösandet av uppgifter enligt Försvarsmaktens Beredskapsorder (FMBerO) är prioriteringen nästa Internationella Amfibiestyrka, beredskapsförbandet AM 09. Det kommer under året inte att finnas möjligheter att genomföra någon verksamhet utanför dessa prioriteringar.

Förberedelserna för EU insatsen i Tchad som jag beskrev i föregående nummer har fortgått över jul och nyår med endast ett fåtal dagars ledighet för personalen. Utbildningen har gått bra och förbandet är väl förberett för att lösa sin uppgift. Den första tidsplanen avseende insats och avresa från Sverige i januari har inte verkställts men idag den 28 januari fattade EU:s utrikesministrar beslut om att starta en militär insats i östra Tchad. Exakt tid för när styrkan lämnar Sverige kommer att beslutas under de närmaste dagarna.

Amfibiekåren deltar som bekant med 200 man som är utökade med en finsk skyttepluton. Den totala Eufor styrkan uppgår till 3700 man. I nästa nummer återkommer jag med information från missionen.

I övrigt pågår termin 2 för inneliggande ålderklass och förhoppningsvis skall vi trots kärv ekonomi kunna utbilda våra soldater så att de kan krigsplaceras individuellt och vara lämpliga för internationell tjänst.

Äntligen har vi också fått klartecken för att slutföra FB 04 byggnadsåtgärder och om allt går i lås har vi vår nya matsal klar om 18 månader.

Arbetet med försvarsmaktens nya befattningsstruktur pågår och kommer att införas under nästa år. Jag vet idag inte exakt var det kommer att landa. Men arbetet kommer att ta fart under våren. Det är inget nytt FB 04 men det kommer att tydliggöra insats- och stödorganisationen kopplat till införandet av ett gemensamt datastöd, projekt PRIO, där alla stödsystem på sikt skall inarbetas. Allt med det vällovliga syftet att resurser skall läggas på våra insatsförband.

Jag har tidigare nämnt hur glädjande det är att se vilket engagemang som finns inom Vapenbröderna, men jag kan också konstatera att vi tillsammans måste arbeta för att stärka rekryteringen av yngre Vapenbröder. För att föreningen skall överleva och fylla sitt syfte krävs en kontinuerlig rekrytering av nya medlemmar. Hjälp till med rekryteringen!

Håll till godo med årets första Borgskum! ■

Jonas Olsson
Ordförande

SPRÄNGOLYCKAN på Kastellet för 120 år sedan – *en minnesstund*

Majorerna Johan Jigström och Jens Ribestrand med kransen.

Klart för kransnedläggning.

Kransen på plats.

Hedershonnör.

För 120 år sedan, den 11 augusti, skulle en korpralskola lösa uppgiften att från stora kruttunnor göra krutkarduser som därefter skulle in i krutförrådet beläget vid kastellets ostsida mot Rindö. En löjtnant var ansvarig för verksamheten, men efter lunch blev han upptagen av telefonsamtal och andra aktiviteter varför korpralerna lämnades åt sig själva för att avsluta uppgiften. När saker som skall göras blir monotona blir det gärna så att man försöker skoja till lite. Det började med att man kastade karduserna till varandra på deras väg mot förrådet. Det slutade med att någon fotade till en kardus varvid det small och en hel korpralskurs förutom två gick förlorade. Den ene som överlevde var på väg tillbaka från avträdet och den andre var på ett tjänsteärende, men 19 kamrater omkommo. Man förstår att smällen måste ha varit kraftig enär man senare fann kroppsdelar ända borta vid Mjöldammen på Rindö.

För att hedra de omkomnas minne genomförs varje decennium en kort minneshögtid med kransnedläggning vid monumentet på nya kyrkogården i Vaxholm.

Denna gång representerades regementet av traditionsofficeren *Johan Jigström* och *Jens Ribestrand*. Förutom undertecknad och ovan angivna representerades vapenbröderna av *Torsten Dahlén* och *Christina Grahn*. Närvarande var också *AnnKristin Samuelsson* som är ordförande i kyrkogårdsnämnden. Hon har intresserat sig för monumentet och tidigare påtalat dess behov av renovering vilket också har skett till hennes belåtenhet. ■

WEM

Nya medlemmar!

Vi hälsar dem välkomna i kamratkretsen

Peter Fagrell

Kicki Stuxgren

Avlidna medlemmar!

Vi tackar för deras trohet och behåller dem i vårt minne

Sten Larell	Vaxholm
Olof Lundberg	Älvsjö
Svan ”Tippen” Person	Värmdö

Kustjägardagen på Korsö

den 15 september

Ordföranden Göran Hagberg.

Välkomnandet.

Plutonsåtersamling – Pc Wester är med.

Samling på uppställnings-platsen

Ken Angelin med ny medalj.

Magnus Rietz.

Kan det finnas nå`t av intresse?

Viktor Phalen med SMKR medalj.

Tja.. det ska de tunga grabbarna från Grk till detta.

Det var en blåsig dag när Red styrde sin båt mot Korsö för att där delta i Kustjägarnas årsdag. Men som vanligt när gamla Kustartillerister, om än Kustjägare, möts så skiner solen. Så ock denna dag på självaste Korsö.

Den här gången var deltagandet inte lika omfattande som tidigare år men de som deltog hade "The right mood" och det var inget fel på humöret. Lunch avåts i matsalen och sedan fanns det möjlighet att förvärva klädesplagg och andra saker märkta med Kj-emblem.

Jägarläsk försvann ner i törstiga strupar och efterhand kom storyberättelserna igång. Denna gång hade även en äldre plutonchf, Torbjörn Wester, anslutit vilket förhöjde stämningen.

Så småningom blev det uppställning och den nyutnämnde ordföranden Göran Hagberg tog till orda. Medaljer utdelades till Ken Angelin och Viktor Phalen som belöning för sitt arbete med föreningen.

Skärgårdsfotografen Magnus Rietz som gjorde sin Gu 70/71, deltog och fotograferade flitigt bl a arbetar han med en ny bok som belyser inte alltför kända företeelser och platser i skärgården. Med kännedom om hans skicklighet med kameran så blir nog den boken något att se fram emot.

Under kamratliga former led även detta möte mot sitt slut och efter frukost på söndagen återgick man till var sin vardag. ■

Väl mött 2008.

Text o foto: Red

Kund-*servicesektionen* Berga

Hans-Ove Pettersson.

Den 28:e januari var en stilla halvmulen dag vid pass 2 graders temperatur och tydlig frånvaro av snö. Hans-Jochen Seifert och jag samlade ihop oss för att kunna tillgodose vapenbröderna med detta nummer. Sedan länge hade vi planerat att skriva något om serviceförrådet på Berga. Nu skulle det bli av. Efter intagen lunch på slottsmässen och besök hos regementsledningen begav vi oss åstad. Tidigare hade jag ringt och frågat chefen för kundservicesektionen – Hans-Ove Pettersson – om lämpligheten att dyka upp denna dag. ”Ja, det är bäst idag på eftermiddagen” svarade han och fortsatte: ”att komma imorgon är inte så lämpligt, för då har vi veckomöte.”

Wem intervjuar Rolf Andersson.

Prylar – förnödenheter – materiel.

INGET ÄR SOM FÖRR. Allt lever under föränderlighetens stjärna. Numera är förrådsverksamheten underställd FM-log (Försvarsmaktens logistik), såväl materiellt som personellt. Amfibieregementet är att betrakta som kund inte som arbetsgivare. *Hans-Ove Pettersson* ansvarar även för miljösektion och drivmedelssektion. Därutöver för förrådet på Utö och det på Väddö. Till sitt förfogande har han 30 medhjälpare. Förrådet på Utö har ingen permanent personal på plats, utan någon får åka iväg och vara platsansvarig för övande trupps behov.

Hans-Ove har sedan 1975 jobbat på mobförråd inom ÖrlbO och MKO. Han vidareutbildade sig genom att gå en intendenturkurs avseende materiel – och förrådshantering. Tidigare hade förrådscheferna varit militärer, men vid övergång till nytt system (FM-log) blev befattningen som chef för kundservicesektionen civil. Meningen är att förrådshållningen skall minska på Berga-förrådet. Ett centrallager skall upprättas i Arboga. Kunden måste tänka på framförhållning då materielen inte längre kommer att bli direkt tillgänglig från Berga-förrådets hyllor. *”Hur var omställningen från att serva flottan till att serva amfibiekåren?”* frågar jag. *”Det var en turbulent tid, men den mesta materielen kände vi till. Mest problematiskt för oss var det att lära oss, den för oss nya, radiomaterielen” svarar han. ”Turbulensen i början var inte bara av ondo. Jag gillar när det är lite drag under galoscherna.”* avslutar han.

Vi träffade också några medarbetare till *Hans-Ove*. Bland andra *Rolf Andersson* som för tolv år sedan avslutade en tio-årig sejour på arméns förråd i Stava. En bilolycka gjorde att han omplacerades till ett förråd (Berga) med bättre rehabiliteringsförutsättningar. Här sköter han godsmottagning och kör truck. Ibland står han bakom försäljningsdisken eller rycker in där hjälp behövs.

Barbro Blom jobbade tidigare (från 1976) i bokförrådet på Muskö. Hon kom till serviceförrådet 2004. Hon fick också vara med om den omtumlande omställningen då amfibieregementet flyttade in. Hon tycker att det har hyfsat till sig över tiden, med kundernas anpassning till fasta

En Rolf Andersson till och Barbro Blom.

Mera materiel – visade bilder är bara en bråkdel av det befintliga.

Ett "hav" av personlig utrustning.

En vagn sängkläder – ca 2000 till tvätt per vecka.

rutiner. *"Jag trivs på min arbetsplats. Här får man tillfälle att munhuggas med arbetskamrater."* säger hon och ler åt *Rolf Svendsen* som står bredvid. Han började en gång (1973) med förrådsverksamhet på K1. Senare kom han till mobsidan i Ursvik för att slutligen hamna på Berga 1990. Liksom *Barbro* bor han i Ösmo. Hans ansvarsområde innefattar *"grönkläderna"*, kevlarvästar, räddningsvästar, jämte materiel som omfattar B och C-skydd. Han rycker liksom *Rolf* in i övrig verksamhet när så påkallas.

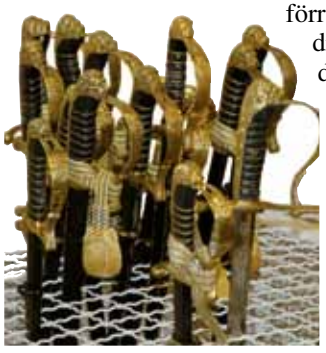
Från serviceförrådet går i snitt 20 vagnar med tvätt till Örebro. Den hämtas av lastbil/långtradare som samtidigt lämnar föregående veckas nytvättade utrustning. Transporten tar och lämnar också tvätt på Muskö. Tidigare försåg förrådet också Korsö med rena sängkläder, men nu får Korsö skicka dessa till Västberga, som är terminal, för vidare transport till Örebro.

Serviceförrådets varmdel har 5 man för att runda verksamheten. Just nu är en medarbetare utlokaliserad att hjälpa IAS (Internationella amfibiestyrkan)i Barkaby inför avresa till Tchad.

I en rymligt öppen och välupplyst del ligger bokförrådet. *Ilvo Anttila* och *Agneta Hagberg* förser härifrån kunder med litteratur till olika kurser eller för speciella ändamål. *Ilvo*, som bor i Handen, jobbade tidigare i det bok- och exspenserförråd som låg i Saga.* 2003 skedde omlokaliseringen till huvudförrådet då var man också beredd att ta över Muskös och Rindös bokförråd. När belastningen är hög inom andra delar av förrådsverksamheten och det är lugnare på bokutlåningsfronten så *"läcktätar" Ilvo* och *Agneta* även där.

Det var mycket trevligt att få träffa dessa representanter för det, som inte särskilt ofta synliggörs i mediala sammanhang, men som är ack så viktigt som smörjmedel för att inte övrig verksamhet skall börja gnissla. ■

WEM

"Sablar"

Enkel, översiktlig personalplanering.

Bokförrådets Ilvo Anttila.

* Byggnadsnamn på Berga.

Vapenbrödernas höstmöte

15. november 2007

Red anländer Berga på eftermiddagen den 15:e och vilket vinterväder! Hurra, äntligen. Det var mycket snö, bedömningsvis en halv meter, kallt och blåsigt. Är Vintern på väg? Nu var det så att det bara var Bergaområdet som var utsatt för ett oväder – synd.

Slottet i vinterskrud välkomnar.

Anländande systrar och bröder.

Kommendanten Lars-Inge Pettersson på väg att provsmaka maten.

NÅVÄL, RED VAR PÅ PLATS för att gå igenom delar av vårt gamla arkiv och för att vara på plats när bussen med våra systrar och bröder anländer .

Höstmötet stundar. Lansdskapet vintrigt, borden dukade, stearinljusen sänder sin glans över lokalen. Bussen anländer. Drygt ett femtiotal hade hörsammat kalllelsen och tog sig försiktigt uppför den hala trappan till Berga Slott. Det hälsas och minglas. Ordinarie *ordföranden Jonas Olsson* var bortkommenderad och *vice ordf Bengt Svanteson* hälsade välkommen.

Samling runt borden för Höstmöte – mötet öppnades och genomfördes på sedvanligt kort och kärnfullt vis. Då inga frågor stod på daglistan kunde middagen påbörjas. Silltallrik var förberedd och fanns på plats.

Sången till sillen leddes av vice ordförande på ett kraftfullt sätt. Redaktörens anmärkning här – vi måste bli bättre på ”*Kustartillerivisan*” både avseende texten och melodin. Således nästa gång !

Peter Svartengren har funnit sin bordsgranne Lena Seifert.

Mingling före mötet.

höstmöte

Torbjörn Wester har shoppat i baren

Mera shoppare.

Fredrik Hillelsson synes glädjas åt sitt förvärv

Gun Källman. Två stycken?

Emil tycks ta sig en funderare.

Efter sillen vankades ärtsoppa och pannkaka. Middagen som brukade ackompanjeras av spelemän fick denna gång avstå från detsamma p g a budgetnedskärning. Men stämningen var hög och sorlet muntert ändå – måhända den varma punschens förtjänst.

Efter middagen, samling i salongerna till kaffe med avec och umgänge. Umgänget denna gång blev utökat då vi delade lokal med en brödraskara ur Flottan. Riktigt trevligt då några av våra medlemmar här fann arbetskamrater från tidigare år.

Lottdragning som brukligt och sedan avrundning med hemfärd. En trevlig kväll i Vapenbrödernas skara att lägga till minnet.

Väl mött nästa höst. ■

Text o foto: Red

Här huggs det in på maten.

Bengt Svanteson leder mötet.

Helena Svartengren med sin lotterivinst.

Bengt Andersson i samspråk med stronge "Acke"

En utställning om Generallöjtnant Georg Carl von Döbelns liv och verk

General Symbolen,

Öppnar den 29 april 2008 på Vaxholms Fästnings Museum

ur Fänrik Ståls Sägner, inför slaget vid Jutas 13 september 1808.

De nationella Märkesåren 2008–2009 är utlysta i Sverige och Finland!

Beslut har tagits av de finska och svenska regeringarna att uppmärksamma att det förflutit 200 år sedan de två nationerna gick skilda vägar i den s.k. Riksprängningen. Detta skedde i och med Sveriges sista stora krig år 1808–1809 och sedermera undertecknandet av fredstraktaten med Ryssland i Fredrikshamn den 17 september 1809. Detta kom i praktiken att innebära första steget till den forna östra svenska rikshalvans självständighet, i turbulensen runt Napoleon-krigens politiska efterdyningar. Vad var det som hände den gången? Den finska nationella kommittén leds av *statschef Matti Vahanen* och den svenska av *utrikesminister Carl Bildt*, som tillsatt en nationell kommitté om 47 personer, varav *brigadgeneral Stefan Kristiansson*, MUST.

Döbeln som affisch under andra världskriget.

Försvarsmakten startar högtidlighållandet av Märkesåret 2008 med erinran av 250-årsminnet av *generallöjtnant Georg Carl von Döbelns* födelse, Runebergs Fänrik Ståls Sägners Hjälten från Jutas 1808, med en utställning på Vaxholms Fästnings museum. Här satt den egensinnige von Döbeln, förhandlaren, tjurskallen, fruntimmerskarlen, som beryktad statsfånge efter ha benådats (mot sin vilja) från arkebusering. Utställningen ”*En Sjutusan till Karl!*” utgör ett ypperligt tillfälle till samarbete med Nylands brigad, representant för det finska försvaret. En värdig och stram invigning planeras tillsammans med Amf 1, huvudman för Vaxholms Fästnings museum.

Kustartilleristen von Döbeln

Georg Carl von Döbeln fick sin skolning i Karlskrona – landofficersutbildning i Arméns flotta, att lära ”*feuerwärckeriet*” och ”*mineuriet*” tillsammans med bl.a. *Gustaf Mauritz Armfelt.* I huvudsak rörde det sig om att hålla kusten – holmar och skär, att upprätta redouter. Döbeln var kustartillerist! Sedermera överfördes utbildningens nya metodik i sin helhet till Karlberg 1792.

Utformning:

Museet har under 2006 fått fem nya salar i fil för verksamhet som berör fästningens unika historiska ställning som yttersta utpost för Sveriges huvudstads försvar. I dessa rum är tanken att vi skall vandra med mannen från Stora Torpa, västgöten von Döbeln, genom de händelser han egenhändigt skildrat med sin flyhänta penna. Via utlandstjänst som fransk officer i tysk-talande de la Marckska regementet i det förrevolutionära Frankrike, vidare till kampanjer mot britterna i Indien, åter till Sverige och Gustaf III:s Teaterkrig 1788–90 då Döbeln överlevde ett skott i pannan och fick leva med invalidens svarta pannband. Döbeln flyttade till Finland och var med om Sveriges sista stora kring, 1808–1809, då Ryssland utan krigsförklaring gick över Kymmene älv natten till den 21 februari 1808.

Vad hände egentligen den gången 1809 då Sveriges kust låg oskyddad?

Så har redan 200 år passerat sedan fredsfördraget mellan Sverige och Ryssland undertecknades den 17 september 1809 i Fredrikshamn av *hertig Carl* och *tsar Alexander I*, i den konvention, signerad *von Stedingk/Skjöldebrand* och *Romanzoff/Alopeus*, då Sverige

von Döbeln

Myten, Människan

tvangs avträda stor-furstendömet Finland till Ryssland, gränser ritades om och en tredjedel av landets befolkning vaknade dagen därpå som ryska undersåtar. Härpå kunde 200 år av osämja ha följt, men istället har banden mellan Finland och Sverige stärkts och är fastare än någonsin.

Vad hände den gången? Vilka var de involverade personer i kriget 1808–1809, det, som gått till hävderna i kraft av sin obeslutsamhet och oreda? Aldrig förr har Sverige befunnit sig i sådan turbulens, som når sin kulmen i en räcka orsakssamband utan like. Icke att förglömma att Sveriges sista statskupp ägde rum just den iskalla vinterdagen 13 mars 1809, då konung *Gustaf IV Adolf* arresterades av generallöjtnant *Carl Johan Adlercreutz* på Stockholms slott och sattes i fängsligt förvar på Gripsholm. Detta samtidigt som bud anländ om att Norra armén lagt ned vapen och rysk trupp stod i norra Sverige når Stockholm. Västra armén var på marsch mot Stockholm i uppror under *överste Georg Adlersparre* för att återställa ordningen. På väg över isarna från Finland befann sig ryske *generalen Kulneffs* trupper, som hejdats på Åland av *generalmajor Georg Carl von Döbeln*, som självrådigt i ett Sverige utan styre inlett förhandlingar om fred under villkoren att ingen rysk soldat befanns sig på svensk mark. Under de hårda överläggningarna gav Döbeln order om att hans trupper skulle göra sig redo att marschera över isarna, att skynda till Stockholms värn. Sveriges kuster låg utan försvar.

Generalen mitt i hetluften

Det viskades att *tsar Alexander I* kommit överens med *kejsar Napoleon* att dela Sverige mellan Ryssland och Danmark? Var? Längs Motala ström! *Marskalk Jean Baptiste Bernadotte* stod nu med sin här i Danmark, redo att borda fartyg för överfart till Sverige. Mitt i denna turbulens tar Döbeln med sina män i marschen med hären över gungande isar i full snöstorm mot fastlandet. Soldater går ned sig i vakar, förfryser, faller i råkar, anfalls av ridande kosacker i chock.

Döbeln far runt i släde, eldar på. Hela vägen attackeras de av kosackpatruller. Vid Signhildsskär anfalls de av två ryska skvadroner från var sitt håll men försvarar sig väl. Ryssarna drar sig tillbaka. Döbeln och hans trupper skymtar öar i stormen, de har lyckats ta sig till fastlandet, hälsas som räddare av öborna. Döbelns bragdmän förstärker nu de fåtaliga stationära trupperna. Natten den 17–18 mars anländer huvudstyrkan i rykande snöstorm till Grisslehamn. Kan ockupationshotet mot Stockholm undanröjas? *Adlercreutz* nås av Döbelns uppmaning, att fler män måste sändas till försvar då ryssen snart kommer att genomskåda bluffen och skyndsamt återvända, denna gång med stora förstärkningar! Varför förstår ej staben att Stockholm ligger öppet för fienden?

Edwin Adolphson som General von Döbeln ur filmen med samma namn.

I Grisslehamn inväntar han svar. Inget kommer. Så, den 19 mars når *Kulneff* svenskt fastland. Då sänder Döbeln en depesch med följande lydelse till staben:

> Underdånig Rapport. Nu anrycker en Rysk Colonne mot Grisslehamn. Inga canonhästar, – lite artilleri, Ammunition. Troupparne fatiquerade. Inga trosshästar. Motstånd skall göras, utgången kan förutses. – Tills general Wachtmeister ankommer, skall befälet föras. – Allmagtens hjälp behöfs!!! Wäddö klock. ½10 f. m. den 19 Martii 1809. G. von Döbeln, Gen.Major Befälh.

I Stockholm grälar kuppmakarna om makten och ingenting görs för att stoppa den förestående ryska invasionen. Döbeln blir oerhört upprörd över odugligheten, skriver därför på eget initiativ till den ryske *överbefälhavaren von Knorring* att *hertig Carl* är beredd avsluta kriget. Villkoret är att ingen rysk armé sätter sin fot uppå Sveriges fasta land. Detta åstadkommer stillestånd med *Kulneff von Knorring* beordrar *generalerna Kulneff* och *Barclay de Tolly* att återvända hem och sänder propån till tsaren. Döbelns bluff har gått hem! Den 21 mars skrivs Konventionen på Åland, och den 22 undertecknar *hertig Carl* en stilleståndsförsäkran. Under dessa förhandlingar klagar ryska diplomater över att Döbeln

lyckats lura de ryska generalerna. Tsaren sänder hem *von Knorring*! *Barclay de Tolly* tar över. I Stockholm låter sig *Adlercreutz* hyllas med banketter och utmärkelser för den diplomatiska bragden och försöker ihärdigt begränsa konkurrenten *Adlersparres* inflytande på *hertig Carl*. Därför vill han ha *von Döbeln* på sin sida och skyller på *Adlersparre* att inga truppförstärkningar anlände till *Döbeln* i Grisslehamn. *Döbeln* tror honom. Konventionen i Kalix den 25 mars blir en ren kapitulation.

Resultatet blev att Sverige tvangs avträda stora delar av sitt territorium. Men oron växte i Europa. Det Andra Napoleonkriget bröt ut. Den för *Döbeln* personliga tragiska händelsen, då han mot order undsatte Sveriges allierade, Hamburg, renderade honom en arkebuseringsorder 1813 – omvandlat till fästningsstraff å Vaxholm – värre än döden för *generallöjtnant von Döbeln*. Vi erfar till sist utnämningen av *Döbeln* till ständig ordförande i Krigshovrätten den 5 februari 1816, samma rätt som en gång dömt honom till döden, dagen hans lille son *Leon Victor* föds. Ja, vi följer med ännu längre fram än så, bortser från kroppslig skröplighet, följden av ett hårt liv i fält med otaliga umbäranden, till reflektionens otium. Märkliga artefakter kommer att visas och dokument som legat dolda i arkiven möter oss och den historieintresserade allmänheten. Under perioden kommer *Georg Carl von Döbelns* livsgärning, tankar och betydelse för sin samtid visas för oss.

Minnesmonumentet invid Jutas slagfält.

Hågkomsten av *von Döbeln*, baseras inte enbart på att han var en briljant militärstrateg och vass taktiker, som aldrig förlorade ett slag, eller att han än idag är föremål för sägner. Mer okänt är kanske att han var en lysande förhandlare och försvarare av de värden vi idag ser som rent omistliga. Att visa hur samförstånd och samarbetsvilja är oberoende av gränsdragningar över tid men desto mer beroende av ömsesidig respekt för frihet som absolut oeftergivligt grund-villkor. Döbelns personliga integritet som fredsmäklare kom att inverka på de dåvarande histo-riska krafterna – i det stormiga skedet då gränserna omritades och det nutida Sverige skapades.

Sanningen bakom *Runebergs Hjälten från Jutas* talar till oss än, tvärs genom dånet från haubitsarna1808–09 – och salongernas skrattsalvor. Än är *Döbeln* självklar att samlas kring och hälsas med glädje i Finland. Skulle den varmhjärtade generalen vara glömd? Inte alls! Sverige har 19 Döbelnsgator, Finland tre. Sverige har rest tre monument över generalen, varav ett i Döbelns Park i Umeå. Broderlandet Finland kan ståta med fyra. Bra att hålla i minnet, då vi närmar oss två angelägna årtal, 2008 och 2009. Detta innebär att år 2008 har det gått 250 år sedan *Georg Carl von Döbeln* föddes.

Vaxholms Fästnings museum har under år 2006 renoverat fem vackra salar i fil för verksamhet som berör fästningens unika historiska ställning som yttersta utpost till försvar av Sveriges huvudstad. *Generallöjtnant Georg Carl von Döbelns* liv och verk består av alla de av den nationella kommittén efterfrågade egenskaperna – informativt, inkännande, högkvalitativt – i samarbete med Finland. För vem vill inte glädja sig åt 200 års vänskap och synas bland sina vänner? ■

Elisabeth Goldstein
08-661 29 91, 08-661 30 91,
070-739 87 88
elisabeth.goldstein@telia.com

En Rindöbo talar ut

Några synpunkter på idag nästan försvunna bergrepp och namn. Rindö Hamn finns inte på kartan alltså finns det ej. Om man slår på t ex Grisselmaren på internet finner man ett 10 tal träffar där alla handlar om Vaxholm och Rindö i synnerhet. Ett par av träffarna bilägger utmärkta kartor där nämnda namn finns med, gissa var? Jo, just det, hela den vik som ofta kallades Minörhamnen heter enligt kartorna Grisselmaren. Det gjorde den även i den Hamnordning som fanns på Regementet.

Även Grenadjärbryggan går att finna på Internet. Samma där, det är ”vår” Grenadjärbrygga som utpekas. Den nya matsalen döptes under sedvanliga ceremonier till ” Höjdpunkten” den heter således inte ”Restaurang Rindöhamn” som Vasallen föredar. Listan kan bli lång. Jag tycker att de gamla namnen som vuxit fram genom årtionden skall finnas kvar.

Jag tycker att det är direkt stötande när man förvanskar namnen på platser som vi är vana att använda. Någon form av respekt för traditioner bör väl Vasallen kunna uppbåda. Det vore trevligt och respektingivande om de gamla namnen fick kvarstå.Tack för mig, nu skall jag gå ner till ” Grisselmaren” och rasta min hund, vilket jag gör varje dag numera. ■

Vi ses kanske där.

Peter Svartengren
fd Hamnchef "Grisselmaren"

Minnesten
rest på Oscar-Fredriksborg

DEN 13 JUNI 2007 KL 1400 samlades intresserade vapenbröder och tidigare anställda vid monumentsamlingen nedanför före detta markententeriet på gamla KA1. Stenens budskap är att ge en samlad kunskap över vilka enheter som använt Oscar-Fredriksborg som bas för sin verksamhet genom åren. *CAmf 1 – Öv Jonas Olsson* – invigde stenen och tröstade de närvarande nostalgikerna med att han för amfibiekårens del såg framtiden an med tillförsikt.

Med förbandet till Berga följde dess förbandsanda och professionalism. Kvar, på denna plats, var endast det skal som, likt en puppa, varit värd för en larv förvandlad till en vackert bevingad fjäril. Allt kretsar nu ur förbandssynpunkt kring internationell verksamhet och utvecklingspotentialen verkar vara stor. Ett synsätt som förhoppningsvis våra ansvariga politiker inte är blinda för. ■

WEM

Minnesstenen.

Vapenbröder övervarar ceremonin.

Regementschefen – Jonas Olsson – invigningstalar.

Amfibiekåren i väntans tider

Amfibiekårens fredsstyrka TD01 väntar på det sista klartecknet från EU:s utrikesministrar. Sedan väntar fredsuppdraget i Tchad. I avvaktan på igångsättningsbeslutet förfinar förbandet sina kunskaper.

– Vi är redo för insats. Nu är det upp till EU att fatta beslut, säger chefen överstelöjtnant Peder Ohlsson.

FÖRSVARSMAKTEN
AMFIBIEREGEMENTET

Datum
2008-01-28

GARNISONSINFO

Information till förbanden inom Hanlinge Garnison

KLART FÖR MILITÄR INSATS I TCHAD

I dag den 28 januari fattade EU:s utrikesministrar beslut om militär insats i östra Tchad.
Amfibiekåren deltar som bekant med 200 man som är utökad finsk skyttepluton.
Den totala Eufor styrkan uppgår till 3 500 man, de har till upp skydda flyktingläger och säkra hjälptransporter i Tchad och d nordöstra delen av centralafrikanska republiken.

EM
Under dagen kommer det att genomföras möten på HKV gällar insatsen. Det kommer också att hållas presskonferens i Bryssel dagen och på UD.

Mer information kommer att delges efter hand. Under sen eftern kommer det att finnas information på mil.se.

På www.svt.se kan ni se intervjuer med officerare ur TD 01.

CInfo P.U.A C Amf 1

SEDAN I OKTOBER HAR DEN svenska fredsstyrkan TD01 genomfört specialist- och missionsutbildningar. Utbildningen har förutom rena stridsövningar även omfattat missionsinriktad utbildning i sjukvård, hygien, klimatkunskap, djurliv och kulturella lokala förhållanden.

– Utbildningen har visat på mycket goda resultat. Vi har även fått all den moderna utrustning som vi efterlyst. Det handlar om samband och ledningsmateriel, men även ny vapenutrustning, säger *Peder Ohlsson*.

Förbandschefen välkomnar amfibiekårens förstärkta roll på det internationella planet. Även om det handlar om markoperativa uppgifter.

– Att vara ett förband som är flexibelt och har förmågan att lösa uppgifter i hela konfliktskalan är en absolut nödvändighet i dagens internationella operationer. TD01 besitter dessa egenskaper och har därmed bevisat att Amfibiekåren kan lösa uppgifter som tidigare endast har varit förbehållet arméförband. Men vi får aldrig släppa vår förmåga att verka i den maritima miljön, den utgör vårt ursprung och identitet. Vi visar nu att vi är ett mångsidigt marinförband som kan anpassa sig till olika situationer. TD01 och därmed Amfibiekåren klarar att hantera hela konfliktskalan, oavsett var vi skall lösa vår uppgift, inte minst om det som nu handlar om att skapa fred i djupaste Afrika, säger *Peder Ohlsson*.

Det formella igångsättningsbeslutet för Eufor väntas den 28 januari. Den svenska delen av förbandet på 200 personer kan i så fall åka till Tchad i februari. TD01 har varit färdigutbildat för mission sedan den 11 januari. Eufor omfattar drygt 3 500 soldater. ■

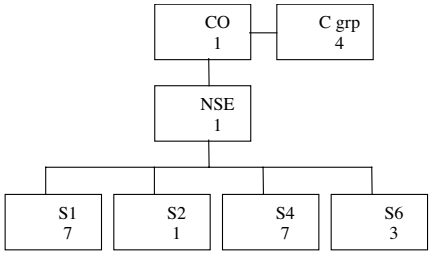
Mats Laggar
PIO TD01. (KJ 1982–83)

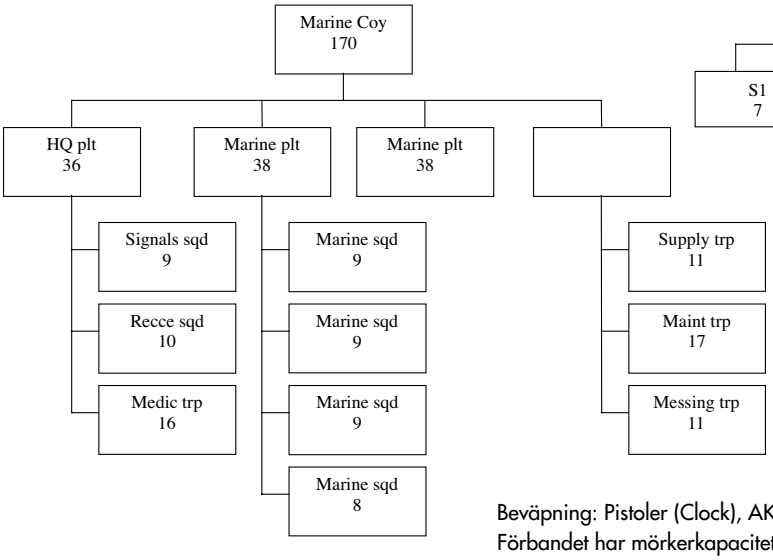

att starta en
le med en
gift att
en
nde
under
niddagen

Ledningsorg

Kompaniorg

Beväpning: Pistoler (Clock), AK5 C, Grk (2 troppar), AG 90, Tksp, Psg. Förbandet har mörkerkapacitet, samband över satellit, VHF och HF. Fordon är MB Geländewagen o Ptgb 203.

Fakta

TD01 består till största delen av Internationella amfibiestyrkan, IAS, som utbildades av Amf1 under fyra månader våren 2007. I juli anmäldes förbandet klart för beredskap som registerförbandet AM07. I september gav regeringen direktiv till försvarsmakten att förbereda en eventuell insats i Tchad. I november fattade riksdagen det formella beslutet att bidra med soldater i Eufor i Tchad.

- **... only when the last fish is caught**
- **...only when the last deer is shot**
- **...only when the last river has dried**

– only then will man realise that money can not be eaten

POSTTIDNING Borg-Skum AMF 1
130 61 Hårsfjärden

ÅRSMÖTE 2008

Vapenbröder och Systrar

Den **12 april** genomförs årsmötet på
Första amfibieregementet BERGA.

Buss avgår från Vaxholm färjeläget 09.30
via Roslags-Näsby – Klarabergsviadukten – Berga

PROGRAM

Ankomst Berga ca 10.45
Årsmötet genomförs i Blå salen
En enklare lunch i matsalen
Hemtransport ca 14.00

Anmälan måste göras
på telefon till
Tommy Aasa
070-582 63 86 eller
08 540 617 87

Christina Grahn hem 541 350 61
mobil 0706 71 27 14
senast den 30 mars

Hjärtligt välkomna till Första amfibieregementet BERGA
önskar styrelsen för Vapenbröderna

AMFIBIEKÅRENS DAG AVHÅLLS DEN 19. APRIL.
För info: www.amf1.mil.se